

ХАЛАСГЭР ИБЕРМЕК БАРАДАКЫ

Худайың Халасгэр ибермек барадакы максадыны пыгамберлер Төвратда (Көне Эхтде) беян эдиппирлер. Бирнәче йүз

Сөзбашы

Худайың Халасгэр ибермек барадакы максадыны пыгамберлер Төвратда (Көне Эхтде) беян эдиппирлер. Бирнәче йүз йыл геченден соң, Инжил (Тәзе Эхт) язылыптыр. Онда Худайың максадының нәхили амала ашандыгына биз гөз етирийэрис.

Көне Эхтде пыгамберлер, көплөнч, өзлери ве өз дөвүрлери барада язан ялы болуп гөрүнүйэр. Йөне, сиз окамагы довам этдирсөнiz, оларың ким барада велилик эдийэндиклерине гөз етирип билерсиңiz.

1. Ол бой гыздан дүнийэ инер

Ишая пыгамбер шейле языптыр: «Реббиң Өзи сизе аламат гөркезер: ине, бир бой гыз гөврели болуп, огул дограг, онуң адына Эммануел дакарлар». Ишая, 7:14

Инжилде (Тәзе Эхтде) шейле дийилийэр:

Исаның Матта диен ресулы шейле языптыр: «Иса Месихиң доклуши шейле болды: Онуң эжеси Меръем Юсуба адаглананды. Эмма олар дурмуш гурманкалар Меръемиң Мукааддес Рухдан гөврели боландыгы эшгөр болды. Реббиң перишдеси Юсубың дүйшүне гирип: „Эй, Давут оглы Юсуп! Сен Меръеме өйленмекден горкма, чүнки онуң гөвресинде Дөрөн Мукааддес Рухдандыр. Ол бир Огул дограг, сен Онуң адына Иса дакарсың, чүнки Ол Өз халкыны гүнэлеринден халас эдер” дийди.

Буларың хеммеси Реббиң пыгамбериң үсти билен: „Ине, бир бой гыз гөврели болуп, бир Огул дограг, Онуң адына Эммануел дакарлар” диен сөзүниң ерине етмеги учин болды. Эммануел — „Худай бизиң билендир” диен маныны берийэр. Юсуп укудан оянандан соң, Реббиң

перишдесинىң табшырыши ялы эдип, Меръеме өйленди. Ол тә аялыш илкинжи Оглуны докторянча, онуң янында ятмады; чаганың адына болса Иса дақды».

Матта, 1:18,20-25

Ене-де серет: Лука, 1:26-56; 2:1-7

2. Реб Худайың Рухы Онун үстүндө болар

Ишая пыгамбер шейле языпдыр: «Таңры Реббинң Рухы мениң үстүмдедир, чүнки гарыплара Хош Хабары билдиригим үчин Ол мени месх этди; Ол мени гам-гуссалылара гөвүнлик бермәге, есирлери, бендилери зулумдан азат этмәге хем-де Реббинң мерхемет йылышыны ыглан этмәге иберди». Ишая, 61:1-2

Инжилде шейле дийилийэр:

Исаның ресулларының Лука диен ёлдашы шейле языпдыр: «Иса Рухун гүйжи билен Желилә доланып гелди. Ол хакдакы гүрүңлер чар тарапа яйрады. Иса оларың синагогаларында сапак берійәрди. Оны хеммелер хорматлаярдылар. Иса Өз өнүп-өсен ери болан Насыра гитди. Адатдакысы ялы,

Ол Сабат гүни синагога барды ве Мукаадес Язғылардан окамак үчин, еринден турды. Оңа Ишая пыгамбериң язғыларыны бердилер. Ол хем язғылары ачып, шу сөзлериң язылан ерини тапды:

„Реббинң Рухы мениң үстүмдедир, чүнки гарыплара Хош Хабары билдиригим үчин Ол мени месх этди; көрлере гөзлериңиң ачылмагыны, есирлери, зулум астындақылары азатлыга чықармага хем-де Реббинң мерхемет йылышыны ыглан этмәге иберди”.

Соңра Иса язғылары япып, хызматкәре гайтарып берди-де, отурды. Синагогадакыларың хеммесиниң назары Оңа дикилди. Ол болса олара гүрүң бермәге дурды: „Сизиң эшиденлериниз — бу язғылар шу гүн бержай болды”. Хеммелер Оны тарыпладылар, Онуң агзындан чыкяп хошамай сөзлере хайран галдылар». Лука, 4:14-22

Ене-де серет: Матта, 13:53-54; Маркус, 6:1-2; Лука, 6:17-23; 9:37-43; 13:10-17; 18:35-43; 19:41-44

ХАЛАСГЭР ИБЕРМЕК БАРАДАКЫ

Худайың Халасгэр ибермек барадакы максадыны пыгамберлер Төвратда (Көне Эхтде) беян эдиппирлер. Бирнәче йүз

Сөзбашы

Худайың Халасгэр ибермек барадакы максадыны пыгамберлер Төвратда (Көне Эхтде) беян эдиппирлер. Бирнәче йүз йыл геченден соң, Инжил (Тәзе Эхт) язылыптыр. Онда Худайың максадының нәхили амала ашандыгына биз гөз етирийэрис.

Көне Эхтде пыгамберлер, көплөнч, өзлери ве өз дөвүрлери барада язан ялы болуп гөрүнүйэр. Йөне, сиз окамагы довам этдирсөнiz, оларың ким барада велилик эдийэндиклерине гөз етирип билерсиңiz.

1. Ол бой гыздан дүнийэ инер

Ишая пыгамбер шейле языптыр: «Реббиң Өзи сизе аламат гөркезер: ине, бир бой гыз гөврели болуп, огул дограг, онуң адына Эммануел дакарлар». Ишая, 7:14

Инжилде (Тәзе Эхтде) шейле дийилийэр:

Исаның Матта диен ресулы шейле языптыр: «Иса Месихиң доклуши шейле болды: Онуң эжеси Меръем Юсуба адаглананды. Эмма олар дурмуш гурманкалар Меръемиң Мукааддес Рухдан гөврели боландыгы эшгөр болды. Реббиң перишдеси Юсубың дүйшүне гирип: „Эй, Давут оглы Юсуп! Сен Меръеме өйленмекден горкма, чүнки онуң гөвресинде Дөрөн Мукааддес Рухдандыр. Ол бир Огул дограг, сен Онуң адына Иса дакарсың, чүнки Ол Өз халкыны гүнэлеринден халас эдер” дийди.

Буларың хеммеси Реббиң пыгамбериң үсти билен: „Ине, бир бой гыз гөврели болуп, бир Огул дограг, Онуң адына Эммануел дакарлар” диен сөзүниң ерине етмеги учин болды. Эммануел — „Худай бизиң билендир” диен маныны берийэр. Юсуп укудан оянандан соң, Реббиң

перишдесинىң табшырыши ялы эдип, Меръеме өйленди. Ол тә аялыш илкинжи Оглуны докторянча, онуң янында ятмады; чаганың адына болса Иса дақды».

Матта, 1:18,20-25

Ене-де серет: Лука, 1:26-56; 2:1-7

2. Реб Худайың Рухы Онун үстүндө болар

Ишая пыгамбер шейле языпдыр: «Таңры Реббинң Рухы мениң үстүмдедир, чүнки гарыплара Хош Хабары билдиригим үчин Ол мени месх этди; Ол мени гам-гуссалылара гөвүнлик бермәге, есирлери, бендилери зулумдан азат этмәге хем-де Реббинң мерхемет йылышыны ыглан этмәге иберди». Ишая, 61:1-2

Инжилде шейле дийилийэр:

Исаның ресулларының Лука диен ёлдашы шейле языпдыр: «Иса Рухун гүйжи билен Желилә доланып гелди. Ол хакдакы гүрүңлер чар тарапа яйрады. Иса оларың синагогаларында сапак берійәрди. Оны хеммелер хорматлаярдылар. Иса Өз өнүп-өсен ери болан Насыра гитди. Адатдакысы ялы,

Ол Сабат гүни синагога барды ве Мукаадес Язғылардан окамак үчин, еринден турды. Оңа Ишая пыгамбериң язғыларыны бердилер. Ол хем язғылары ачып, шу сөзлериң язылан ерини тапды:

„Реббинң Рухы мениң үстүмдедир, чүнки гарыплара Хош Хабары билдиригим үчин Ол мени месх этди; көрлере гөзлериңиң ачылмагыны, есирлери, зулум астындақылары азатлыга чықармага хем-де Реббинң мерхемет йылышыны ыглан этмәге иберди”.

Соңра Иса язғылары япып, хызматкәре гайтарып берди-де, отурды. Синагогадакыларың хеммесиниң назары Оңа дикилди. Ол болса олара гүрүң бермәге дурды: „Сизиң эшиденлериниз — бу язғылар шу гүн бержай болды”. Хеммелер Оны тарыпладылар, Онуң агзындан чыкяп хошамай сөзлере хайран галдылар». Лука, 4:14-22

Ене-де серет: Матта, 13:53-54; Маркус, 6:1-2; Лука, 6:17-23; 9:37-43; 13:10-17; 18:35-43; 19:41-44

3. Оңа Өз досты дөнүклик әдер

Давут пыгамбер шейле языпдыр: «Хатда, бир сачакдан чөрек иен, ынамдар достум хем маңа хайынлық этди». Зебур, 41:9

Инжилде шейле дийилийәр:

Исаың Яхя диен ресулы шейле языпдыр: «Ол Өзүне кимиң хайынлық этжекдигини билйәрди».

Иса Өз шәгиrtlerine шейле диййәр: «Мениң бу сөзлерим сизиң хеммәңизе дегишли дәл. Мен Өз сайлап-сеченлерими билйәрин, йөне „Мениң билен бир сачакдан чөрек иен Маңа хайынлық этди” дийлип, Язғыда айдаланлар бержай болмалыдыр. Шол вака йүзе чыкан вагтында, Мениң Шолдугыма ынанмагыңыз үчин Мен муны сизе болжак вака болмазындан өңинчә айдярын». Яхя, 13:11,18-19

Онуң Матта диен ресулы хем шейле языпдыр: «Агшамара Иса Оникилер билен билем сачак башында отырды. Олар нахарланып отыркалар, Иса: „Сизе доктрусыны айдярын, сизиң

араңыздықылардан бири Маңа хайынлык әдер” дийди. Олар гаты тукатланып: „Я Реб, мен-ә дәлдириң-дә?” дийишип, гезекли-гезегине Ондан сорамага башладылар. Ол булара шейле жоғап берди: „Мениң билен билем бир табакдан нахар иен Маңа хайынлық әдер. Ынсан Оглы Өзи хакда язылыши ялы болуп гидер; йөне Ынсан Оглуна хайынлык әдениң дат гүнүне! Ол адам энеден доктрумы болса, онуң үчин хас оңат боларды”. Оңа хайынлык әден Яхуда: „Халығпа, мен-ә дәлдириң-дә?” дийди. Иса оңа: „Хава, бу сен” дийди. Бир өвги айдымыны айдып, олар Зейтун дагына чыкдылар.

Онсоң Иса шәгиrtleleri билен Гетсемани диен ере гитди. Иса олара: „Мен хол ере барып, дога оқап болянчам, шу ерде отурың” дийди.

Соңра Иса шәгиrtlerinin янына гелип, олара: „Сиз хенизем уклап, дынч алып ятырсыңызмы? Ине, вагт голайлады; Ынсан Оглы гүнәкәрлерин элине берилйәр. Туруң, гиделиң, ханха Маңа хайынлык әден мениң яныма гелйәр” дийди.

Ол хениз гепләп дурка, ине, Оникилерин бири болан Яхуда, онуң билен билеликде

баш руханылар ве халкың яшулулары тарапындан иберилен гылышты, таяклы улы бир мәреке гелди. Оңа хайынлык әден Яхуда янындакылара: „Мен кими оғшасам, Мениң айданым Шолдур, Шоны тутуң” дийип, нышан берипди. Ол дерев Исаңың янына барып: „Салам Реб!” дийип, Оны оғшады. Иса хем оңа: „Нәмә максат билен гелен болсаң, шоны-да әдібер, дост” дийиди. Шондан соң олар Иса голай гелип, Оны тутдулар ве соңра түссаг этдилер.

Шол вагт Иса мәрекә йүзленип шейле дийиди: „Сиз Мени тутмак үчин бир талаңчының гарышына чыкян ялы болуп, гылышты хем таяклы гелдиңизми? Хер гүн ыбадатханада отурып сапак беренимде, Мени тутмандыңыз. Йөне буларың ҳеммеси пыгамберлерин үзгүларының ерине етмеги үчин болды”».

Матта, 26:20-25,30,36,45-50,55-56

Ене-де серет: Маркус, 14:17-21; Лука, 22:14,21-23; Яхя, 13:21-30; Ресулларың ишлери, 1:15-26

4. ҮІзына әерижилер Ондан йұз өврерлер

Зекеря пыгамбер шейле языпдыр:
«Гудратлы Реб шейле диййэр: „Эй гылыш, Мениң чопанымы, Маңа гаршы чыкан адамы хеләк эт! Чопаныны хеләклесең, сүрүдәки гоюонлар даргар”». Зекеря, 13:7

Инжилде шейле дийилийэр:

Матта диен шәгирт шейле языпдыр:
«Бир өвги айдымыны айдып, олар Зейтун дагына чыкдылар. Онсоң Иса олара шейле дийиди: „Бу гиже сизин ҳеммәңиз Менден йұз өврерсіңиз, чүнки: „Чопаны хеләк әдерин, сүрүдәки гоюонлар даргар”” дийип язылғыдыр».

Соңра, Гетсеманиде Исаңы түссаг этмели дийип буйруқ берленден соң, Матта сөзүни шейле довам әдиппидир:
«Шәгиртлерин үзгүларының өзгөрілігінде оны ташлап гаңдылар. Чүнки бу затларың ҳеммеси пыгамберлерин үзгүларындакы айдыланларың ерине етмеги үчин болды»». Матта, 26:30-31,56

Ене-де серет: Матта, 26:32-35,57-58,69-75; Маркус, 14:26-31,50-54,66-72; Лука, 22:33-34,54-62; Яхя, 18:15-18,25-27

5. Оңа сүтем әдилер ве Ол масгараланылар

Ишая пыгамбер шейле языпдыр:
«Мен уряnlара — аркамы, сакгалымы
үтйәнлере — яңакларымы тутдум. Мен
масгаралаянлардан ве түйкүрйәнлерден
йүзүми совмадым». Ишая, 50:6

Ене-де серет: Ишая, 52:14; 53:3; Зекеря, 13:6

Инжилде шейле дийилйәр:

Ресул Матта шейле языпдыр: «Эртирир
ирден баш руханылардыр халкың
яшулулары Иса өлүм жәзасыны бермек
үчин маслахат гечирдилер. Оны даңып
әлтип, хәким Пилатуса табшырдылар.

Пилатус: „Мен бу Месих дийилйән Исаны
нәме эдейин?” дийип, олара йүзленди.
Оларың ҳеммеси: „Оны хача чүйле!”
дийидилер. Хәким олара: „Ол нәме
җенаят иш этди?” дийиди. Эмма олар:
„Оны хача чүйле!” дийип, хас бетер
гыгырышдылар. Шондан соң Пилатус
Исаны гамчыладып, хача чүйлемәге
берди.

Сонра хәкимиң эсгерлери Исаны хөкүмет
көшгүне әкитдилер-де, бүтин гошун
бөлүмини Онуң дашина үйшүрдилер.

10

Олар Онуң әгин-әшигини чыкарып,
әгнине гырмызы дон гейдирдилер.
Тикенли чыбықдан тәч өрүп, башына
гейдирдилер-де, саг элине бир гамыш
туттурдылар. Өңүнде дыза чөкүп:
„Салам, эй ехудылар патышасы” дийип,
Онуң үстүндөн гүлдүлөр, үстүнене
түйкүрдилер, гамчы алып, Онуң билен
келлесине урмага башладылар. Шейдип,
Оны масгараланларындан соң, гырмызы
доны әгнинден чыкарып, алдылар-да, Өз
әгин-әшигини гейдирип, хача чүйлемәге
алып гитдилер». Матта, 27:1-2,22-23,26-31

Ене-де серет: Матта, 26:67-68; 27:11-21,24-25;
Маркус, 14:65; 15:15-20; Лука, 22:63; 23:13-25;
Яхя, 18:22; 19:1-3

6. Ол җенаятчы хөкмүнде язгарылар

Ишая пыгамбер шейле языпдыр:
«Ол өз җаныны адамлар үчин гурбан
этди, йөне ол хем гүнәкәр хасапланды.
Чүнки ол ҳеммелериң гүнәсини өз үстүнене
алып, оларың гүнәлериниң гечилмегини
диледи». Ишая, 53:12

11

Инжилде шейле дийилийэр:

Лука Исаңың өз шәгиртлерине айданларыни шейле язды: «Шейле язилан: „Олар оны гүнәкәр хасаиладылар, Мен барада языланлар бержай болмалыдыр” дийди».

Исаңың хөкүм әдилиши хакында гүрруң беренден соң, Лука сөзүни шейле довам әдійэр: «Онуң билен биле ики саны гаракчыны-да өлдүрмәге алып гитдилер. „Келлечанак” дийлен ерде олар хем Иса билен биле хача чүйлендилер. Оларың бири Исаңың саг тарарапында, бейлекиси болса Онуң чеп тарарапындағы. Иса: „Атам! Сен оларың гүнәсини геч, нәме әдіәндиклерине буларың өзлери-де дүшүнмейәрлер” дийди».

Лука, 22:37; 23:32-33

Ене-де серет: Матта, 27:38; Маркус, 15:27-28; Яхя, 19:18

7. Адамлар Онуң гейимлерини пайлашмак үчин биже атышарлар

Давут пыгамбер шейле языпдыр: «Олар мениң әшиклерими өз араларында

12

пайлашярлар, эгинбашым үчин биже атышярлар». Зебур, 22:18

Инжилде шейле дийилийэр:

Исаңың ресулы Яхя шейле языпдыр: «Исаңы хача чүйлән эсгерлер Онуң гейимлерини алып, хер эсгер үчин бир пай әдип дәрт бөлүшдилер. Ене бир көйнек барды. Ол тикилги дәл-де, тутушлыгына докалгыды. Язғыда „Олар мениң әшиклерими өз араларында пайлашдылар, эгинбашым үчин биже атышдылар” дийип языланлар бержай болды, ягны эсгерлер: „Мұны йыртман, биже атышалың, киме дүшсе, шонуңкы” дийишдилер. Шейле хем этдилер».

Яхя, 19:23-24

Ене-де серет: Матта, 27:35; Маркус, 15:24; Лука, 23:33-34

8. Онуң үстүндөн гүлерлер

Давут пыгамбер шейле языпдыр: «Мен бир гурчук, ынсан дәл; Мен ынсанларың йүзүгараасы, халкың кемсидійени. Мени гөренлериң әхлиси Маңа гүлійэр; олар додак чөврүп, баш яйқап: „Реббе даянды, гой Реб оны халас этсин, егер Оңа яраян

13

болса, гой, Ол оны азат этсин, чүнки ол
Оңа яраяр” диййэрлер». Зебур, 22:6-8

*Иса хача чүйлененден соңкы болан
ваканы Онуң ресулы Матта шейле беян
эдиппидир: «Гечип баряnlар башларыны
яйкап, Иса сөгүп: „Ыбадатхананы йықып,
соңра оны үч гүнүң ичинде дикелтжек
булуп йөрмө-де, Өзүни халас эт! Худайың
Оглы болян болсаң, хачдан ашак дүш”
дийишилдер.*

Шунуң ялы хем, баш руханылар,
канунчылар ве яшулылар-да, Оны
масгаралап шейле дийишилдер:
„Өзгелери халас этди, йөне Өзүни халас
эдип билмейэр... Ол хачдан ашак инсин,
шонда биз хем Оңа иман эдерис. Ол
Худая сығынтар. Худай Оны халаян болса,
гой, Ол Оны хәзир халас этсин, чүнки Ол:
„Мен Худайың Оглудырын” диййэрди”.
Онуң билен биле хача чүйленен
гаракчылар-да Оңа эдил шонуң ялы
сөгйәрдилер». Матта, 27:39-44

Ене-де серет: Матта, 27:27-31; Маркус, 15:16-20,29-32;
Лука, 22:63-65; 23:11,35-37,39; Яхя, 19:2-3

9. Ол сувсузлықдан әжир чекер

Давут пыгамбер шейле языпдыр: «Олар
маңа ... сувсанымда сирке ичирдилер».
Зебур, 69:21

Инҗилде шейле дийилійэр:

*Яхя диен ресул Исаңың хачдакы ягдайы
барада шейле языпдыр: «Онсоң Иса әхли
задың тамамланып баряныны билип,
Мукаддес Язғының бержай болмагы
учин, „Сувсадым” дийди. Шол ерде үзүм
сиркесинден долы бир гап дурды.
Эсгерлер бир бөлек губканы сиркә
батырдылар-да, найзаның ужуна даңып,
Онуң ағзына тутдулар. Иса сиркеден
ичип: „Хеммеси бержай болды!”
дийди-де, башыны әгип жан берди».
Яхя, 19:28-30*

Ене-де серет: Матта, 27:48; Маркус, 15:36; Лука, 23:36

10. Онуң сұңклери дөвүлmez, йөне бедени дилнер

Давут пыгамбер шейле языпдыр: «Ол
15

онуң әхли сұңклерини гораяндыр,
оларың бири-де дөвүлмез». Зебур, 34:20

Давут пыгамбер ене-де шейле языпдыр:
«Эрбет адамлар дашымы алып, әллерими,
аяқларымы дилдилер». Зебур, 22:16

Зекеря пыгамбер-де бу барада шейле языпдыр: «Олар өз яраланына середерлер,
онуң үчин яс тутарлар». Зекеря, 12:10

Инжилде шейле дийилийэр:

Ресул Яхя шейле языпдыр: «Иса башыны
әгип жан берди.

Сабат гүнүне тайярлық гөрйәрдилер.
Әртеси Сабат гүнүди. Жесетлериң Сабат
гүни хачда галмазлығы үчин, ехудылар
Пилатусдан хача чүйлененлериң
инжиклерини дөвүп, жесетлери ашак
дүшүртмеги хайыш этдилер. Шейлелик
бilen, эсгерлер барып, бириңжи
хачдакының ве Онуң билен биле хача
чүйленен бейлекиниң инжиклерини
дөвдүлдер. Йөне Исаның янына гелип,
әййәм өлендигини гөренлеринде, Онуң
инжиклерини дөвмедилер. Йөне
эсгерлериң бири наиза билен Онуң
бөврүни дилди; шол бада-да ган ве сув
чогдурыйлды.

16

Гөрен шаят болды, онуң шаятлығы
хакдыр. Ол өзүниң хакыкаты айдяныны
билийәндир ве ынанарыңыз ялы, ол сизе
шаятлық әдійэр. Чүнки бу иш „Онуң хич
бир сұңқи дөвүлмез” дисен Язгының
ерине етмеги үчин болды. Башга бир
Язгыда болса „Олар өз Яраланына
середерлер” дийилийэр». Яхя, 19:30-37

Ене-де серет: Яхя, 20:19-29

11. Ол өлдүрилер

Ишая пыгамбер шейле языпдыр: «Ол
агыр сүтемлери башындан гечирсе-де,
сесини чықармады. Ол союлмага
әқидилип барын гузы дек хем-де
гыркылян гойнуң гыркымчының өңүнде
гымылдаман ятыши ялы үмсүмди. Ол
сүтем ве хекүм билен өлдүрилди. Онуң
несиллери хакда ким айдып билер? Оны
яшайышдан маҳрум этдилер ве мениң
халкымың гүнәси үчин өлдүрдилер».

Ишая, 53:7-8

Ене-де серет: Зебур, 22:14-17

Инжилде шейле дийилийэр:

Лука шейле языпдыр: «Олар Исаны алып
баряркалар дүзлүк мейдандан ызына

17

гелйэн киринели Симуны тутуп, Исаңың ызындан гөтерип әкитсин дийип, онуң аркасына хач йүкледилер... Онуң билен билем ики саны гаракчыны-да өлдүрмәге алыш гитдилер. „Келлечанак” дийлен ерде олар хем Иса билен билем хача чүйлендилер. Оларың бири Исаңың саг тарапында, бейлекиси болса Онуң чеп тарапыннады. Иса: „Атам! Сен оларың ғүнәсини геч, нәме әдійәндиклерине буларың өзлери-де дүшүнмейәрлер” дийди.

Биже атышып Онуң гейимлерини пайлашдылар. Халк середип дурды. Ёлбашчылар-да: „Худайың сайлан Месихи болса, Өзүни хем халас этсин-дә, башгалары халас этд-ә” дийшип, бейлекилер билен билем Онуң үстүнден ғүлйәрдилер. Эсгерлер хем Онуң янына барып сөгйәрдилер.

Гаракчыларың бири Оңа сөгүп: „Месих болян болсан, Өзүңи-де, бизи-де халас эт-дә!” дийди. Бейлекиси оңа кәйәп: „Өзүңем-ә эдил Шонуң билен бир меңзеш жеза хөкүм әдилдин, Худайдан горкаңокмы? Биз адалатлы жеза чекйәрис, себәби бизиң әден этмишимизе лайык жеза белледилер. Ол болса хич хили эрбетлик этмеди” дийди. Соңра ол:

„Өз шалығыңа бараныңда мени ятла!” дийип, Иса йүзленди. Иса оңа: „Шу гүн Мениң билен женнете баржакдығыңа сөз берйәрин” дийди.

Гүнортанлар төверегиди. Өйлән сагат үче ченли бүтин Ер йүзүни гаранкы гаплап алды. Гүнүң йүзи тутулды, ыбадатхананың тутусы ортарасындан йыртылып, икә бөлүнді. Иса гаты сес билен гыгырып: „Әй Ата! Рухумы Санча табшырярын!” дийди-де жән берди. Йүзбашы болан ваканы гөренде, Худайы шөхратландырып: „Бу, хакыкатдан-да, додручыл Адам экен!” дийди». Лука, 23:26,32-36,39-47

Ресулларың Маркус атлы ёлдашы шейле сөзлери гошупдыр: «Пилатус Исаңың өлөндигини эшидип, ген ғалды. Ол йүзбашыны чагырып: „Иса эййәм өлдүми?” дийип сорады. Бу барада йүзбашыдан сорап биленден соң, ол жеседи Юсуба берди». Маркус, 15:44-45

Ене-де серет: Матта, 27:31-50; Маркус, 15:20-39; Яхя, 19:16-37

12. Оны җайларлар

Ишай пыгамбер шейле языпдыр: «Ол сүтем ве хөкүм билен өлдүрилди. Онуң несиллери хақда ким айдып билер? Оны яшайышдан маҳрум этдилер ве мениң халкымың гүнәси үчин өлдүрдилер. Оны бир бай адам үчин ниетленилен мазарда җайладылар». Ишай, 53:8-9

Инжилде шейле дийилийэр:

Исаның Яхя диен ресулы шейле языпдыр: «Онсоң Исаның ариматиялы шэгирди болан Юсуп Онуң жеседини хачдан айырмага Пилатусдан ругсат сорады. Пилатус оңа ругсат берди. Ол барып, Исаның жеседини хачдан айырды. Ол бу ере өң хем бир гезек гиже гелип гиден Никодимос диен бир адам билен гелди. Ол мумыя билен сарысабыр гарылып ясалан яғдан йүз гадага голай алыш гелди. Олар Исаның жеседини алышп, ехудыларың җайлайыш адатына гөрэ, Оны хошбай ыслы кепене доладылар. Исаның хача чүйленен еринде бир баг болуп, онуң ичинде хениз адам җайламадык бир тәзе мазар барды. Ехудыларда анна гүнүниң эртеси дынч алыш гүнүди; бу гүн шоңа тайярлык гөрүлләндигине ве Исаның хача чүйленен

20

ериниң шол мазара голай боландыгына гөрэ, Онуң жеседини шол ерде гойдулар». Яхя, 19:38-42

Ене-де серет: Матта, 27:57-61; Маркус, 15:42-47; Лука, 23:50-56; Римлилер, 6:4; 1 Коринтослылар, 15:3-4

13. Ол дирелер

Давут пыгамбер шейле языпдыр: «Мен Ребби хемише гөзүмиң алнында гөриәрин. Чүнки ол мениң ин якын көмекчимдир, шоңа гөрэ, хич бир гүйч маңа батырынып билmez. Мунуң үчин рухум белент, дилим сайрак ве теним абатдыр. Чүнки Сен мениң жанымы өлүлөр диярында-да гоймарсың, Өз мукаддесиңиң чүйремегине разы-да болмарсың. Сен маңа яшайыш ёлуны гөркездин. Сен Өз барлыгың билен мениң калбымы шатлыга бесләрсин; сагында бакы хөзирлер бардыр».

Зебур, 16:8-11

Ене-де серет: Ишай, 39:10-12

Инжилде шейле дийилийэр:

Исаның Өз өлүп-дирелжегини өңденгөрүжилик билен шэгиртлерине гүрруң берендиги барада Лука шейле

21

язылдыр: «Иса он ики шәгири чете чекип, шейле дийди: „Ине, биз Иерусалиме барярыс. Ынсан Оглы хакда пығамберлерин җязан язғыларының хеммеси бержай болар! Оны бутпаразларың элине берерлер, кемсидерлер ве Онуң үстүндөн гүлерлер. Оңа бакып түйкүрерлер, Оны уарлар ве өлдүрерлер. Өленинден соң үчүленжى гүн Ол дирелер”». Лука, 18:31-33

Матта атлы ресул Исаңың жайланаышы ве диреленден соңкы гүнлери барада шейле язылдыр: „Эртеси, ягны тайярлык гүнүндөн соңракы гүн баш руханылар ве фарисейлер Пилатусың янына йығнанышып, оңа: „Женап, ол алдавчының энтек дирикә: „Мен үч гүнден дирелерин” диең сөзлери хениз бизиң ядымыздан чыканок. Шоңа гөрә, үч гүнләп мазары сакламаклыга бизе ругсат бер. Онуң шәгиrtlери гиже жеседи огурлап, халка болса: „Ол дирелди” дийип айдаймасынлар. Соңкы йүзө чыкжак ялан гүррүңлөр өңкүлериң чени болмаз” дийдилер. Пилатус: „Гаравул алың-да, мазары өз ислейшиниз ялы эдип сакладың” дийди. Олар барып, дашы мөхүрледилер-де, гаравул гоюп, мазары сакламага башладылар.

Сабат гүнүниң эртеси, хепдәниң бириңжи гүни даң билен магдалалы Меръем ве бейлеки Меръем мазары гөрмөгө гитдилер. Ине, бирден ер гүйчли титреди, чүнки Реббиң бир перишдеси гөкден мазара гелипди. Перишде дашы бир чете тогалады-да, онуң үстүнде отурды. Онуң гөрнүши йылдырым киминди, эгинбашы гар ялы акды. Гаравуллар горкудан яңа сандырашып, өли ялы болуп ере йыкылдылар.

Перишде бу аяллара: „Горкман, мен сизиң бу ере хача чүйленен Исаңы гөзләп гелендигиңизи билийэрин. Ол бу ерде дәл, Өзүниң айдышы ялы, Ол дирелди. Барың, Реббиң ятан ерини гөрүң-де, тиэрәк гидип, Онуң шәгиrtlерине: „Иса дирелипдир; ине, Ол сизден өң Желилә баряр. Оны шол ерде гөрерсиз”” дийин.

Аяллар мазарың янындан тиз айрылып, бу хабары Исаңың шәгиrtlерине етирмек үчин горкы хем шатлык билен ызларына тарап ылгашдылар. Бирден дуйдансыз ерден Иса оларың өңүндөн чыкып, олара салам берди. Олар Онуң янына барып, Онуң аягыны гүжакладылар ве Оңа сежде этдилер. Онсоң Иса олара: „Горкман, барың-да, доганларыма айдың,

Жөлилә гитсинлер. Мени шол ерде
гөрерлер” дийди.

Шунлук билен, он бир шәгиrt Жөлилә —
Исаның айдан дагына гитдилер. Олар
Исаны гөрүп, Оңа сежде этдилер».
Матта, 27:62-66; 28:1-10,16-17

*Сонра Исаның Петрус диен ресулы
шейле диййәр: «Худайың берк ырадасы,
өңүндөн билмеги билен элиңизе берлен
бу Адамы (Исаны) сиз канунсызларың
эли билен тутдуңыз ве хача чүйләп
өлдүрдиниз. Эмма Худай Оны ажалың
пенжесинден алды — Оны дирелтди,
себәби, өлүм Оны сакламақдан эжизди.
Чүнки Давут Ол барада шейле диййәр:*

„Мен Реббинң хемише гөзүмиң
алнындастыгыны гөрдүм. Ол мениң иң
якын көмекчимдир, шоңа гөрә, хич бир
гүйч маңа батырынып билмез. Мунуң
учин рухум белент, дилим сайрак ве
теним абатдыр. Чүнки Сен мениң
жанымы өлүлөр диярында-да
гоймарсың; Өз мукаддесиңиң
чүйремегине разы-да болмарсың. Сен
маңа яшайыш ёлұны гөркездин. Сен Өз
барлығың билен мениң калбымы
шатлыга бесләрсің”.

Доганлар! Мен сизе атамыз Давудың
өлөндигини ве жайланаңдығыны, Онуң
мазарының хәзиrки гүнлере ченли
сакланып галандығыны ынамлы айдып
бilerин. Ол пыгамберди. Ол өз
неслинден Месихи дөретжекдиги ве
тагтында отуртжакдығы барада Худайың
өзүне сөз берендигини билийәрди. Давут
Месихиң жанының ве бедениниң ерде
галдырылмаҗакдығыны ве
чүйредилмежекдигини өңден
гөрүjилик билен айдыптыр.

Худай Исаны дирелтди. Муңа бизин
хеммәмиз шаятлық әдйәрис».
Ресулларың ишлери, 2:23-32

Ене-де серет: Лука, 24:1-48; Яхя, 20:1-31; 21:1-25;
Ресулларың ишлери, 1:13; 10:40-41; Римлилер, 1:3-4;
1 Коринтослылар, 15:3-8,12-20

14. Ол ене ызына ғөге гөтерилер

Давут пыгамбер шейле языптыр: «Сен
ғөге гөтерилениңде, есиrlери өз ызыңа
тиркедиң. Шонуң учин-де, сен
адамларың сылагларыны алдың».
Зебур, 68:18

Ене-де серет: Ишая, 52:13

Инжилде шейле дийилийэр:

Лука, Исаңың дирелишине шаят болансоң, Ол хакда шейле языпдыр: «Иса Өз шәгиртлерини Бейтания шәхеринден чыкаранда, Ол эллерини галдырып, олара ак пата берди. Ак пата берип дуршуна, олардан дашлашып, гөге гөтерилди.

Олар онуң асмана гөтерилишине середип дуркалар, бирден оларың өңүндө ики саны ак эшикли адам пейда болды. Олар: „Эй, жөлилелилер, сиз нәме үчин асмана середип дурсуңыз? Иса асмана гөтерилиши ялы, ызына-да доланаң” дийдилер».

Лука, 24:50-51; Ресулларың ишлери, 1:10-11

Павлус дисен ресул хем шейле языпдыр: «Бизиң хер биrimизе Месихиң сылагының өлчегине گөрө мерхемет берлендир. „Гөге гөтерилендө, есиirlери Өз ызына тиркеди ве адамлара сылаглар берди” дийип белленендир.

„Гөтерилди” дисен сөз Месих өңүрти ашак, Ер йүзүне инди диймеклиги аңлатмаярмы нәме? Инен-де, әхли зады доллурмак үчин бүтин гөклериң депесине чыкан-да бирдир». Эфеслилер, 4:7-10

Ене-де серет: 1 Тимотеос, 3:16

15. Ол гүнәсиз болар

Ишая пыгамбер шейле языпдыр: «Оны бир бай адам үчин ниетленилен мазарда жайладылар. Ондан хич вагт ялан сөзлер чыкманды, ол нәдогры ишлер хем этмәнди». Ишая, 53:9

Инжилде шейле дийилийэр:

Петрус дисен ресул шейле языпдыр: «Иса хич хили гүнә иш этмәнди ве Онуң агзындан хич вагт хилели сөзлер чыкманды. Оңа сөгенлеринде-де, Ол хич киме гайтарғы бермәнди; жебир чекен махалы хем Ол хич киме хайбат атманды. Терсине, Ол Өзүни адыл хөкүм чыкарян Худая табшырыпды». 1 Петрус, 2:22-23

Шейле хем ол ехудылара шейле дийди: «Сиз Мукааддес ве докторчыл Адамы нәләтләп, хакыкы ганхорың азат эдилмегини хайыш этдииз. Сиз Яшайшың эсасы Баштутаныны өлдүрдииз, муңа гарамаздан, Худай Оны дирелтди. Биз муңа шаятлық эдйәрис». Ресулларың ишлери, 3:14-15

Ене-де серет: Матта, 27:1-5,23; Лука, 23:4

16. Ол азап чекер ве бизиң гүнәлеримиз үчин өлер

Ишай пыгамбер шейле языпдыр:

«Хакыкатдан хем, ол бизиң әжирлеримизи ве ағырыларымызы өз үстүне алды. Биз болса Худай оны өз этмишлери үчин жезаландыряндыр өйдүпдирис. Эмма ол бизиң гүнәлеримизи ве эден әхли нәдогрулыктарымызы өз бойнуна алып, өлүм жезасыны еке өзи чекди. Биз онуң яраларының үсти билен әхли гүнәлеримизден сапландык. Бизиң әхлимиз әдил гоюн ялы тазыгып, өз ёлумыз билен чар тарапа даргадык. Реб оңа бизиң гүнәмиз үчин жебир чекдириди.

Ол ағыр сүтемлери башындан гечирсе-де, сесини чыкармады. Ол союлмага әқидилип барян гузы дек хем-де гыркыллян гойнуң гыркымчының өңүнде гымылдаман ятышы ялы үмсүмди. Ол сүтем ве хөкүм билен өлдүрилди. Онуң несиллери хакда ким айдып билер? Оны яшайышдан махрум этдилер ве мениң халкымың гүнәси үчин өлдүрдилер. Оны бир бай адам үчин ниетленилен мазарда жайлалдылар. Ондан хич вагт ялан сөзлер чыкманды, ол нәдогры ишлер хем

этмэнди, йөне шонда-да бу ягдай онуң башына дүшди.

Худай оңа жебир-жепа чекдиремеги йүргегине дүвди ве өз гулуны өлүме сезевар этди. Эмма онуң тәзе ве узак дурмушы болар; ол узак вагтлап өз неслини ғөрөр ве Худайың оңа ниетлән ёлундан гидер. Онуң рухы узак вагтлап жебир-жепада болар, эмма оңа говулыгы ғөрмек миессер әдер. Бу затлара онуң гөвни галкынар, рухы ғөтерилер. Мениң мәхирли Гулум көплери зулумдан ве сүтемден азат этмек билен, оларың гүнәсини өз үстүне алар. Шонуң үчин Мен адамларың арасындан сайлап-сечип, оны беленде ғөтерерин. Ол өз затларыны адамлар билен пайлашар, чунки ол өз жаныны адамлар үчин гурбан этди, йөне ол хем гүнәкәр хасапланды. Чүнки ол хеммелериң гүнәсини өз үстүне алып, оларың гүнәлериниң гечилмегини диледи». Ишай, 53:4-12

Инжилде шейле дийилдір:

Лука шейле языпдыр: «Реббиң бир перишдеси Филиппуса: „Тур-да, гүнорта бакан Иерусалимден Газа гидйән ёла тарап йөре” дийди. Ол ёла дүшди. Ёлда оңа Хебешистандан хебешлерин өзүн меликеси Кандакының везирлериниң бири, онуң

бүтин хазынасыны доландырған бир агта саташды. Ол Иерусалиме ыбадат этмәге гелип, инди болса ызына доланып барярды. Ол арабасының үстүндө Ишая пыгамбериң китабыны окап отырды. Рух Филипуса: „Бар, араба голайлаш-да, онуң янындан йөре” дийди. Филипус араба тарап ылгады ве Ишая пыгамбериң язан китабыны бу адамың окайшыны динледи. „Сен окаян затларыңа дүшүнйәрсіңми?” дийип, Филипус ондан сорады. Ол адам: „Бири өвретмесе, нәхили дүшүннейин?” дийди. Онсоң ол Филипусдан араба мұнуп, өз янында отурмагы хайыш этди. Онуң Мукааддес Язғылардан окаян еринде айдылянлар шейлерәкди: „Гоюн кимин өлдүрилмәгे әқидилди, гыркымчысының өңүнде сем болан гузы ялы ағзыны ачмаяр. Онуң кемсидилшинде адалат инкәр әдилди. Ким Онуң несли хакында гүррүң эдер? Чүнки Онуң өмүр танапы үзүлendir”. Агта Филипуса йүзленип: „Айтсаңызлаң, пыгамбер муны ким хакда айдяр? Өзи хакдамы я-да башга бири хакда?” дийди. Шонда Филипус Мукааддес Язғының бир бабыны оңа окап бермәге башлады ве Иса барадакы Хош Хабары оңа вагыз этди». Ресулларың ишлери, 8:26-35

Ресул Петрус шейле языпдыр: «Бизиң әхли гүнәлеримизи Иса Өз бедени билен бирликде бизиң докрулықда яшамагымыз үчин хача әkitди. Сиз Онуң яралары аркалы шыпа тапдыңыз. Сиз гююнлар ялы тазығыптыңыз, йөне инди сиз өз жаңыңызың Чопанына хем Гөзегчисине тарап өврүлдиңиз».

1 Петрус, 2:24-25

Ресул Павлус хем шейле языпдыр: «Мен өң өз аланнымы инди сизе говшурярын: Мукааддес Китапларда айдылышы ялы, Иса Месих бизиң гүнәлеримиз себәпли өлди, жайланды ве үчүленжі гүн дирелди». 1 Коринтослылар, 15:3-4

Ене-де серет: Римлилер, 5:6-8; 1 Яхя, 4:9-10

17. Худай Өз максадыны Иса Месихиң үсти билен амала ашырды

Иса дир ленден соң, өз шәгиртлерине айдан шейле сөзлерине Лука шаятлық этди: «,Эй ақмаклар, пыгамберлериң әхли айданларына гулак асмадықлар! Месих бу гөргүлери гөруп, шөхрата эе

болжалы дәлмиди?” Онсоң Мусадан ве әхли бейлеки пыгамберлерден башлап, хемме Мукаддес Язғыларда Өзи хакда айдыланлары олара дүшүндирди».

Сонрак Isa олара шейле дийди:
«„Мен хакда Мусаның Канунында, пыгамберлерин әзілдерінде, Зебурда языланларың бары бережай болмалыдыр дийип, әнтек сизиң яныңыздакам айдан сөзлерим шулардыр”. Соңра Мукаддес Китапларда айдыланларға шәгиrtlери акыл етирең ялы, Isa оларың зекинини ачды ве олара: „Ине, шу Мукаддес Китапларда айдылышына гөрө, Месих азап чекмелиди ве өленден соң үчүлөнжи гүн дирелмелиди. Иерусалимден башлап, бүтин миллетлер гүнәлериниң гечилмеги үчин, Онуң ады билен тоба эдерлер. Сиз бу затларға шаятлық әдерсіңиз” дийди». Лука, 24:25-27,44-48

Петрус диен ресул шейле языпдыр:
«Йөне Худай Өз Месихиниң гөрги гөржекдиги барадакы әхли пыгамберлерин ағзы билен өңүндөн айданларыны шейле ерине етирди. Инди гүнәлериниң гечилмеги үчин тоба әдип, Худая тарап өврүлиң». Ресулларың ишлери, 3:18-19

Ене-де серет: Ресулларың ишлери, 4:27-28; 10:34-43; 13:26-41

Иса Месих сизиң Халасгәриңизми?

Павлус диен ресул шейле языпдыр:
«Худай бирдир. Худай билен адамың арасында еке-тәк Төвеллачы бардыр. Ол хем ынсан болуп, Өзүни хеммелер үчин төлөг хөкмүнде багыш әден Месих Исадыр. Мұңа өз вагтында шаятлық әдилендір». 1 Тимотеос, 2:5-6

Петрус диен ресул Isa Месих барада шейле шаятлық әдиппір: «Башга хич кимде гутулыш ёқдур, чұнки бизиң гутуларымыз ялы, гөк астында ынсанларға берлен гайры ат ёқдур».

Ресулларың ишлери, 4:12

Ол ене-де шейле дийди:
«Пыгамберлерин шаятлық этмеклерине гөрө, ким-де ким Isa ынанян болса, хөкман Онуң адындан онуң гүнәси гечилер». Ресулларың ишлери, 10:43

Павлус диен ресул шейле языпдыр:
«Эгер-де Исаңың Репдигини өзүң ықрапар этсең, Худайың Оны дирелдендигине бүтин калбың билен ынансан, сен халас боларсың». Римлилер, 10:9

*Исаңың Өзи шейле дийди: «Эй аргынлар
ве ағыр йүкклүлер, Мениң яныма гелиң,
Мен сизе дынчлық берейин. Мениң
боюнтырыгымы дақының-да, Менден
өврениң, чұнки Мен мылайым хем пес
гөвүнлидирин, жаңыңыз арам тапар.
Чұнки Мениң боюнтырыгым юмшакдыр,
йүкүм еңилдир». Матта, 11:28-30*

Нетиже

*Петрус диен ресул шейле языпдыр:
«Сизе болан бу мерхемети велилилк әдип
айдан пығамберлер бу гутулыш хакда
барлаг ишлерини гечирдилер. Олар
өзлериндәки Месихиң Рухы گөрен
гергүлерине ве ондан соңқы шөхратына
өңүнден шаятлық беренде, хайсы я-да
нәхили вагты гөркезійәндигини
барладылар. Ине, шонда گөкден иберилен
Мукалдес Рух аркалы Хош Хабары вагызы
әдійәнлер тарапындан хәзир сизе ығлан
әділийән затлар билен өзлерине дәл-де,
сизе хызмат әдійәндиклери олара әшгәр
болды. Бу затлара перищделерин назар
саласы гелійәр. Мунуң үчин пикириңизи
жемләң, хүшгәр болуп, Иса Месихиң
гөрүнмеги билен өзүңизе гетирилжек
мерхемете умыт бағлан». 1 Петрус, 1:10-13*

Окыжылара йүзленме

*Бу китапчадакы парчалар Худайың әхли
адамлара ниетлән сөзи болан Мукалдес
Китапдан (Төвратдан, Зебурдан,
Инжилден) алынды.*

*Мукалдес Китабың үсти билен Худайың
өзүңиз билен геплешмегини диләп, оны
өзбашдак оқаң.*